

مبانی و مفاهیم در معماری معاصر غرب

ویرایش جدید

چاپ سی و نهم

دکتر وحید قبادیان

قبادیان، وحید، ۱۳۳۵ -

مبانی و مفاهیم در معماری معاصر غرب / وحید قبادیان - ویرایش ۲ - تهران: دفتر پژوهشهای فرهنگی، ۱۳۹۳.
ص: ۲۷۶ - مصور - (فرهنگ و معماری: ۱۸)

ISBN: 978-964-379-311-1

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

چاپ سی و نهم: ۱۴۰۱

نمایه

۱. معماری جدید - قرن ۲۰ م. الف. دفتر پژوهشهای فرهنگی. ب. عنوان.

۷۲۴/۶

NA ۶۸۰/ق ۲ م ۲ ۱۳۹۷

کتابخانه ملی ایران

۳۵۶۸۱۳۷

ISBN: 978-964-379-311-1

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۷۹-۳۱۱-۱

● مبانی و مفاهیم در معماری معاصر غرب

● دکتر وحید قبادیان

● Theories and Concepts in Contemporary Western Architecture

● Vahid Ghobadian (Ph.D.)

● ویراستار: نرگس مرآت

● طراح جلد و صفحه آرا: فریده داورزنی

شمارگان: ۵۰۰ نسخه ● چاپ اول: ۱۳۹۳، چاپ سی و نهم: ۱۴۰۲

همه حقوق محفوظ است. هرگونه تقلید و استفاده از این اثر به هر شکل بدون اجازه کتبی دفتر پژوهشهای فرهنگی ممنوع است.

دفتر پژوهشهای فرهنگی

مراکز اصلی پخش و فروش:

● دفتر و فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان ایرانشهر شمالی، کوچه باقری قصرالدشتی، شماره ۵. کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۹۱۳

دورنگار: ۸۸۳۰۲۴۸۵

تلفن: ۸۸۸۲۱۳۶۴

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۴۶۹۱

تلفن های فروش: ۸۸۸۴۹۴۶۱، ۰۹۳۵۲۴۷۹۸۴۷

فروش الکترونیک: www.iranculturalstudies.com

پست الکترونیک: lahze1386@gmail.com

● پخش مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، نش خیابان شهید وحید نظری، شماره ۲۵۵.

دورنگار: ۶۶۹۵۰۱۴۶

تلفن: ۰۹۱۲۲۱۷۷۶۴۷، ۶۶۴۱۷۵۳۲

فهرست مطالب

درآمد	۱۱
پیشگفتار	۱۳
مقدمه نگارنده	۱۵
مقدمه نگارنده برای چاپ بیست و هفتم	۱۷

بخش اول: معماری مدرن

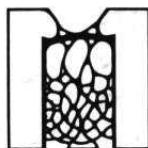
فصل ۱: مدرنیته

۱. رنسانس	۲۴
۲. دین‌پرایی	۲۵
۳. علم‌مداری	۲۶
۴. عصر روشنگری	۲۷
۵. انقلاب صنعتی	۳۰
۶. اولین ساختمان‌های مدرن	۳۱

فصل ۲: معماری مدرن اولیه

۱. مکتب شیکاگو	۳۸
۲. نهضت هنر نو	۴۵
۳. سبک اکسپرسیونیسم	۵۲
۴. جنبش فوتوریسم	۵۴
۵. شهر صنعتی	۵۸

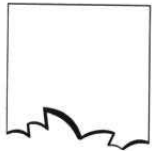
فصل ۳: معماری مدرن متعالی ۶۱

۱. سبک بین الملل
۲. د شتایل
۳. سبک کانستراکتیویسم
۴. سبک آرت دکو
۵. معماری ارگانیک
۶. شهر ارگانیک

فصل ۴: معماری مدرن متأخر ۹۷

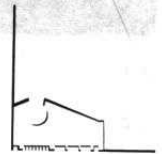
۱. سبک بین الملل
۲. سبک مینیمالیسم
۳. سبک پروتالیسم
۴. سبک تندیس گرایی
۵. پاک مینیستر فولر و لویی کان
۶. شهرهای مدرن

بخش دوم: معماری بعد از مدرن

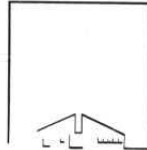
فصل ۵: پست مدرنیته ۱۲۱

۱. عقلانیت
۲. ایدئولوژی - فراروایت
۳. کثرت گرایی
۴. تاریخ
۵. رسانه ها
۶. زبان
۷. تکنولوژی
۸. شهرسازی و معماری

فصل ۶: معماری پست مدرن ۱۳۳

۱. معماری پست مدرن ۱۳۴
۲. معماری پست مدرن سفید ۱۴۴

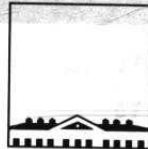
فصل ۷: معماری های - تک و اکو - تک ۱۴۹

۱. معماری های - تک ۱۵۰
۲. معماری اکو- تک ۱۵۹
۳. معماری ارگانی - تک ۱۶۳

فصل ۸: معماری نئوکلاسیک ۱۶۷

- مجمع کنار رودخانه ریچموند ۱۷۳

پیوست‌ها ۲۵۱

۲۵۳	مؤخره
۲۵۵	جدول‌ها
۲۶۷	فهرست منابع
۲۷۳	نمایه

فهرست نمودارها و جدول‌ها

۱۱۷	نمودار ۴-۱. اعضای خانواده معماری مدرن
۲۱۴	نمودار ۱۱-۱. گسترش غیرخطی یا تعادل نقطه‌ای در نظریه پیچیدگی
۲۲۳	نمودار ۱۱-۲. تبارشناسی فرزندان معماری مدرن
۲۳۷	نمودار ۱۲-۱. مراحل سه‌گانه معماری پایدار برای حفظ محیط‌زیست

۱۸۳	جدول ۹-۱. مقایسه مکتب‌های فکری اصالت وجود، ساختارگرایی و پسامختارگرایی
۱۹۷	جدول ۱۰-۱. مقایسه ایده و شکل در معماری دیکانستراکشن و فولدینگ
۲۰۸	جدول ۱۱-۱. مقایسه جهان مکانیکی با جهان ارگانیک
۲۱۰	جدول ۱۱-۲. مقایسه علم ژنتیک قدیم با ژنتیک جدید
۲۵۵	جدول ۱. ایده، خاستگاه، لغات کلیدی و ساختمان شاخص در سبک‌های مختلف معماری معاصر در غرب
۲۵۹	جدول ۲. نام نظریه‌پردازان و معماران سبک‌های مختلف معماری معاصر در غرب
۲۶۶	جدول ۳. ایده‌ها و شعارهای سبک‌های مختلف و ساختمان‌های ساخته شده بر اساس آن ایده‌ها

فصل ۹: معماری دیکانستراکشن ۱۷۷

۱۷۸	۱. فلسفه اصالت وجود
۱۷۸	۲. مکتب ساختارگرایی
۱۸۰	۳. مکتب پسامختارگرایی
۱۸۴	۴. مکتب دیکانستراکشن
۱۸۶	۵. معماری دیکانستراکشن

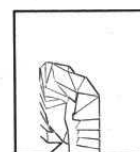
فصل ۱۰: معماری فولدینگ ۱۹۳

۱۹۴	۱. مکتب فولدینگ
۱۹۷	۲. معماری فولدینگ

فصل ۱۱: معماری پیدایش کیهانی- غیر خطی ۲۰۷

۲۰۸	۱. علم پست‌مدرن
۲۱۰	۲. نظریه آشفتگی
۲۱۱	۳. هندسه فرکتال
۲۱۲	۴. نظریه پیچیدگی
۲۱۴	۵. معماری پرش کیهانی

فصل ۱۲: معماری سبز ۲۲۵

۲۲۶	۱. معماری اقلیمی
۲۳۴	۲. معماری پایدار

گروپیوس، میس ونده رو و لوکوربوزیه از معماران مشهور دوران مدرن متعالی بودند. لوکوربوزیه اصول پنج‌گانه‌ای مانند مرتفع‌تر ساختن بنا نسبت به زمین به کمک ستون، بام مسطح و باغ روی بام، پلان آزاد، کاربرد پنجره کشیده و افقی و نمای آزاد و استفاده از سقف کنسول را از اصول معماری مدرن دانست.

به تدریج توجه به طبیعت در آثار معماری ارگانیک رایت و نیز توجه به تندیس‌گرایی در کارهای لوکوربوزیه و رایت موجب تنوع‌یافتن احجام ساده مدرن شد. بروتالیسم و استفاده از مصالح به صورت عریان در شکل‌گیری بسیاری از آثار تأثیر گذاشت. از اواسط قرن بیستم در مورد اصول معماری مدرن شک پدید آمد. عده‌ای به سادگی و یکنواختی بسیاری از آثار مدرن و عده‌ای به بی‌توجهی آن به فرهنگ و تاریخ انتقاد کردند. انتقاد از مدرنیسم در دهه ۶۰ قرن بیستم فزونی یافت و در ادامه آن پست‌مدرنیسم پدید آمد که برخی آن را ادامه مدرنیسم می‌دانند.

ساختارگرایی که در اوایل قرن بیستم شکل گرفته بود و مدتی مورد توجه برخی از هنرمندان و معماران بود، مورد انتقاد قرار گرفت و دیکانستراکشن پدید آمد. دهه ۸۰ آیزنمن با طراحی مرکز هنری وکسندر، اندیشه دیکانستراکشن را به عرصه معماری کشانید. گسترش تکنولوژی منجر به شکل‌گیری مکتب دیگری با عنوان

عوامل متعددی مانند خردگرایی، توسعه علوم، توسعه فلسفه و به‌ویژه گسترش تکنولوژی موجب تکوین مدرنیسم شد. استفاده از مظاهر تکنولوژی از جمله کاربرد فلز که ابتدا در پل‌سازی و سپس در ساختمان‌سازی شروع شد، در شکل‌گیری معماری مدرن مؤثر بود. نخستین نمایشگاه بین‌المللی در سال ۱۸۵۱ در هاید پارک لندن موسوم به قصر بلورین که سازه‌ای فلزی داشت و از شیشه در آن استفاده شده بود موجب توجه به مصالح جدید و زبان جدیدی برای معماری شد. نیاز به استفاده از سازه‌های فلزی و کاربرد شیشه در ساختمان‌های شیکاگو در سال ۱۸۷۱ و نمایشگاه پاریس در سال ۱۸۸۹ و ساخت برج ایفل زمینه مناسب برای استفاده از مصالح جدید فراهم کرد.

نهضت هنر نو از سال ۱۸۸۵ در هنرها و از سال ۱۸۹۰ تا ۱۹۱۰ در معماری موجب شکل‌گیری اصول مدرن در هنرها و معماری؛ از جمله عدم سنت‌گرایی، انتقاد از مکتب‌های تقلیدی، توجه به فرم‌های جدید، رویکرد به هنر و روح زمان و توجه به تولید آثار مدرن شد. برخی نهضت‌های ملهم از صنعت و تکنولوژی مانند فوتوریسم به موضوع سرعت، تحرک و استفاده از تکنولوژی توجه کردند. بعد از جنگ جهانی نیاز به احداث شمار فراوانی از انواع ساختمان‌ها و کارایی اصول معماری مدرن برای ساختن بناهای زیاد موجب توسعه معماری مدرن شد.

توجه جامعه حرفه‌ای قرار گیرد، شده‌ایم. البته این نکته به این معنی نیست که در جامعه حرفه‌ای، معماران برجسته و صاحب‌نظر وجود ندارد.

افزون بر این اگر به حرفه و دانش معماری به عنوان یک دانش و حرفه میان رشته‌ای توجه شود، این نکته آشکار خواهد شد که نمی‌توان تصور کرد که معماری بدون توسعه دانش‌ها و علوم مرتبط با آن به نحو رضایت‌بخشی توسعه و اعتلا یابد.

به هر ترتیب آگاهی از روند شکل‌گیری و توسعه معماری غرب به صورت تحلیلی یکی از نکات و عوامل مهمی است که می‌تواند در شناخت عمیق معماری غرب مؤثر باشد و به ویژه دانشجویان معماری که غالباً از طریق مجله‌های معماری و معرفی طرح‌های معماری با معماری غرب آشنا می‌شوند، ضروری است که تاریخ تحول این معماری را به خوبی بدانند. اثر حاضر که توسط همکار ارجمند، جناب آقای دکتر قبادیان تألیف شده، با این هدف فراهم شده است.

حسین سلطان‌زاده
مدیر واحد معماری و شهرسازی

های- تک و سپس کاربرد تکنولوژی همراه با ملاحظات زیست‌محیطی موجب پدید آمدن اکو- تک شد. هندسه فراکتال و فولد از دیگر گرایش‌های پدید آمده در معماری غرب به شمار می‌آیند. این روند ادامه خواهد یافت و می‌توان انتظار داشت که شکل‌گیری برخی اندیشه‌های فلسفی، روان‌شناسی یا بعضی از ابداعات تکنولوژیک و مانند آن می‌تواند بر روی شکل‌گیری فضاها و سبک‌های معماری مؤثر واقع شود. البته باید توجه داشت که بسیاری از سبک‌ها، مکتب‌ها یا نظریه‌ها و گرایش‌ها تنها در برخی از انواع فضاها یا معماری یا شهری و فقط گاه توسط گروه یا عده معدودی از معماران و برای مدتی محدود مورد ملاحظه قرار می‌گیرد و نباید پنداشت که همه نظریه‌ها و گرایش‌ها لزوماً جنبه‌ای عام و جهانی می‌یابند.

اما آنچه در ایران و برخی از کشورها روی می‌دهد، غالباً به سبب عدم شناخت عمیق و تحلیلی، به شکل نوعی تقلید است و تجربه نشان داده که از اوایل قرن ۱۴ شمسی تاکنون در زمینه طراحی معماری کم‌تر موفق به نظریه‌پردازی و ابداعات اصیلی که به صورت گسترده مورد